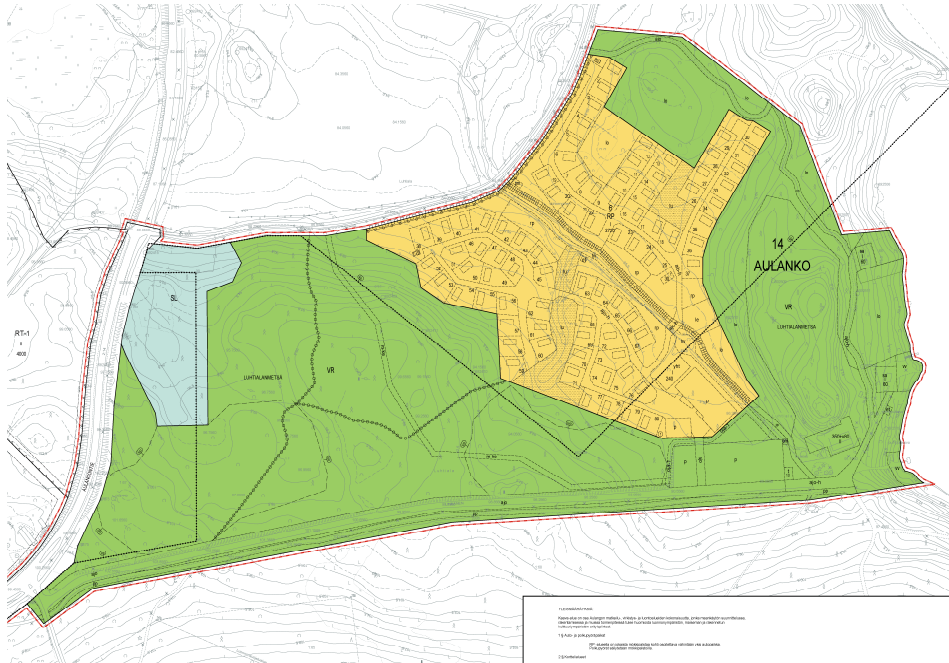

RAKENTAMISTAPAOHJE

2496 Aulangon siirtolapuutarha

dnro 1436/2011

Asemakaava:

14. kaup.osa, Aulanko
kortteli 6 sekä virkistysalueet,
suojelualue ja katualue.

Tilaaajohtaja Päivi Saloranta

Yhdyskuntalautakunta 19.8.2014
Kaupunginhallitus 29.9.2014 § 352

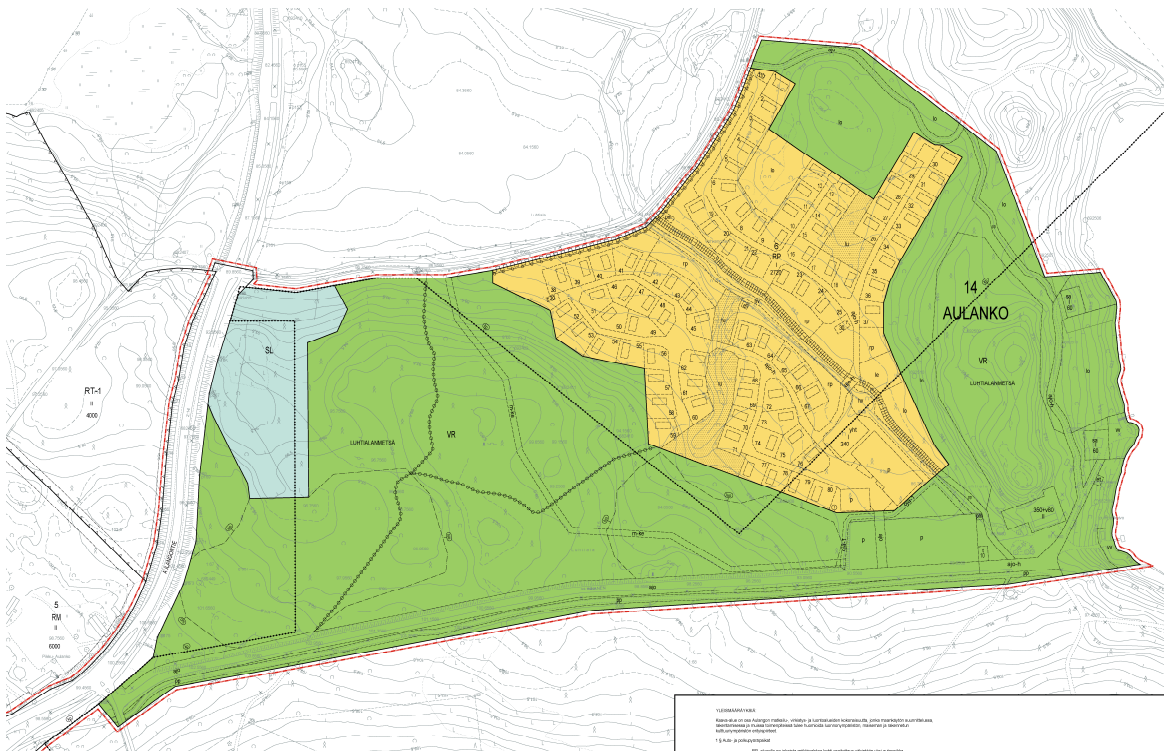
Sisällys

1. Rakentamistapaohjeen tarkoitus	3
2. Kaavaratkaisu ja alueen yleiskuvaus.....	3
3. Yhteiskäyttöiset rakennukset ja yleiset alueet	6
3.1 Kulkuväylät ja pysäköinti.....	6
3.2 Yhteiset piha-alueet.....	7
3.3 Yhteiskäyttöiset rakennukset	10
4. Mökkipalstojen suunnittelu	12
4.1 Rakennusten sijoittelu ja ulkomuoto.....	13
4.2 Piha-alueet	20

1. RAKENTAMISTAPAOHJEEN TARKOITUS

Aulangon siirtolapuutarhan rakentamistapaohje on laadittu täydentämään alueen asemakaavaa (työnumero 2496). Rakentamistapaohjeet koskevat siirtolapuutarha-/palstaviljelyaluetta, korttelia 6. Siirtolapuutarha-alue on osa laajempaa Aulangon virkistys- ja matkailupalvelujen aluetta. Osittain asemakaava-alue kuuluu kansalliseen kaupunkipuistoon. Siirtolapuutarha-aluetta ympäröi virkistys- ja retkeilyalueet, joita käytetään monipuolisesti ulkoiluun ja virkistäytymiseen. Kaava-alueella on yleisessä käytössä olevia latuja, ulkoilureittejä, ratsastusreittejä ja moottorikelkkailu-ura. Asemakaavassa on osoitettu ohjeellisia ulkoilureittejä ja ohjeellinen moottorikelkkaura.

Rakentamistapaohjeessa annetaan ohjeita rakennusten ja piha-alueiden suunnitteluun. Tavoitteena on, että Aulangon siirtolapuutarhasta muodostuisi vehreä, rakentamiseltaan riittävän yhtenäinen ja yhteisöllisyyttä tukeva kokonaisuus.

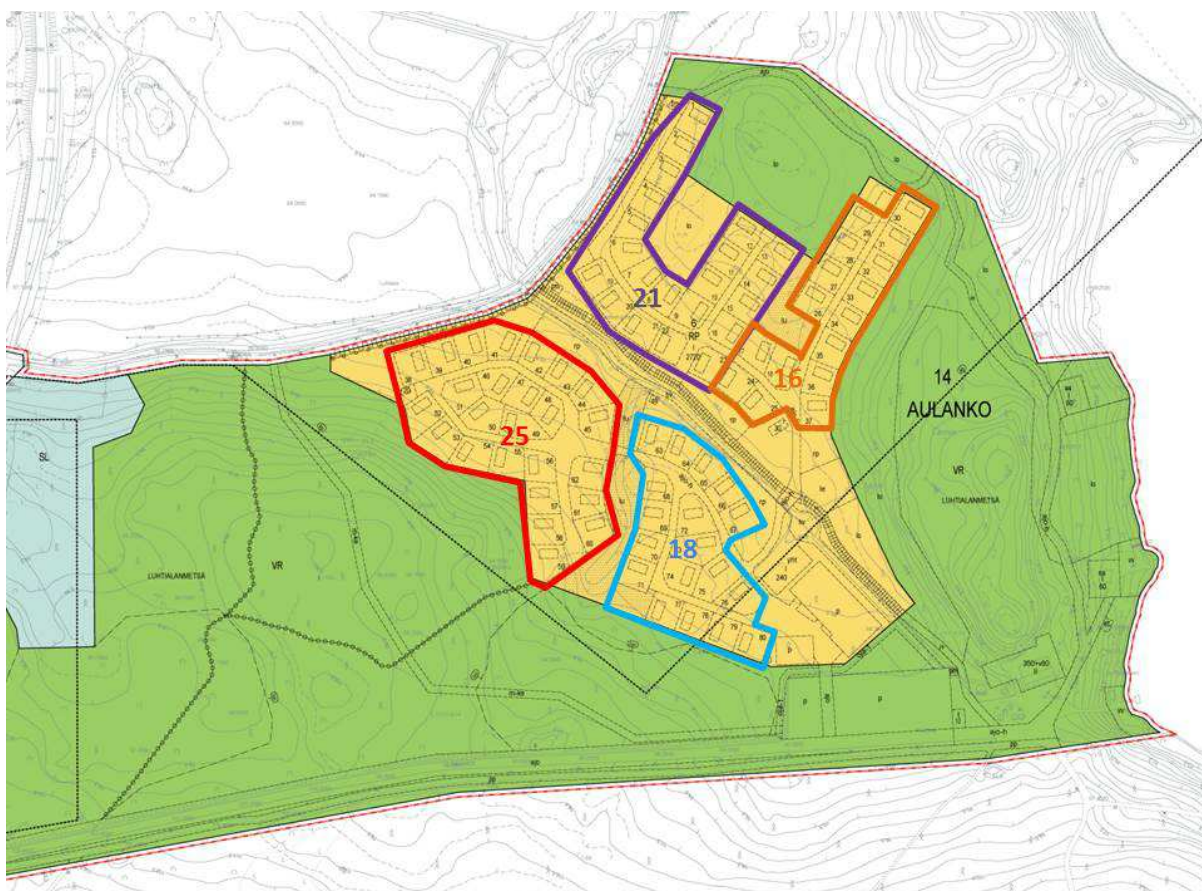
Kuva 1. Ote Aulangon siirtolapuutarhan asemakaavasta.

2. KAAVARATKAISU JA ALUEEN YLEISKUVAUS

Suunnittelualue sijoittuu Aulangon ulkoilumajan yhteyteen noin 1 km etäisyydelle Aulangon hotellista ja noin 6 km etäisyydelle Hämeenlinnan keskustasta. Siirtolapuutarha-/palstaviljelyalue sijoittuu Vohtenoisten niitylle, joka on metsien ympäröimä.

Mökkipalstojen sijoittelussa on huomioitu alueen maisemarakenne. Palstat muodostavat neljä osakokonaisuutta. RP -korttelialueelle sijoittuu yhteensä 80 puutarhamökkipalstaa.

Kuva 2. Korttelialue voidaan jakaa neljään osakokonaisuuteen, joihin sijoittuu 16-25 mökkipalstaa kuhunkin.

Mökkipalstojen lisäksi asemakaavassa on osoitettu RP -alueelle yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, pysäköimispaikkoja (p), ohjeellisia palstaviljelyyn varattuja alueen osia (rp) sekä leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa (le). Pohjois-eteläsuuntaisen avo-ojan ympäristöön on osoitettu luonnonmukaisesti hoidettava alueen osa (lu) ja RP -alueen kaakkoisosaan ja pohjoisosaan osa-alueita, jonka olemassa olevaa puustoa on hoidettava siten, että turvataan liito-oravan elinolosuhteet ja liikkuminen (lo).

Hulevedet ohjataan RP -alueen läpi avo-ojaa myöten kohti pohjoista. RP -alueen viemärointi vaatii kiinteistökohtaisen pumppaamon, joka sijoitetaan alavalle paikalle RP -alueen pohjoisosaan avo-ojan läheisyyteen.

Alueen vesihuolto ja viemärointi toteutetaan keskitetysti. Yksittäisellä mökillä ei ole mahdollisuutta liittyä itsenäisesti vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemäriverkkoon, vaan koko alue liitetään verkkoon yhden liittymän kautta (asunto-osakeyhtiömuoto). Tällöin verkosto on mahdollista tyhjentää talveksi.

Siirtolapuutarhan käyttöön vuokrataan rantasaunaa varten nykyinen toverikunnan mökki korttelialueen ulkopuolelta Aulangonjärven rannasta. VR-

alueiden kanavoimaton käyttö kuluttaa metsän alikasvustoa, joten yhteiskäyttöiselle rakennukselle on osoitettu olemassa olevaa tiestöä pitkin selkeät kulkuyhteydet, joita tulee noudattaa.

Siirtolapuutarha-alueesta on kaavamääräyksen mukaisesti esitettävä koko aluetta koskeva käyttösuunnitelma rakennuslupaa haettaessa. Käyttösuunnitelmaan tulee sisältyä aluetta koskeva ympäristösuunnitelma. Toteutuksen vaiheistukseen liittyvistä yksityiskohdista sovitaan yhtiön ja kaupungin välisessä vuokrasopimuksessa.

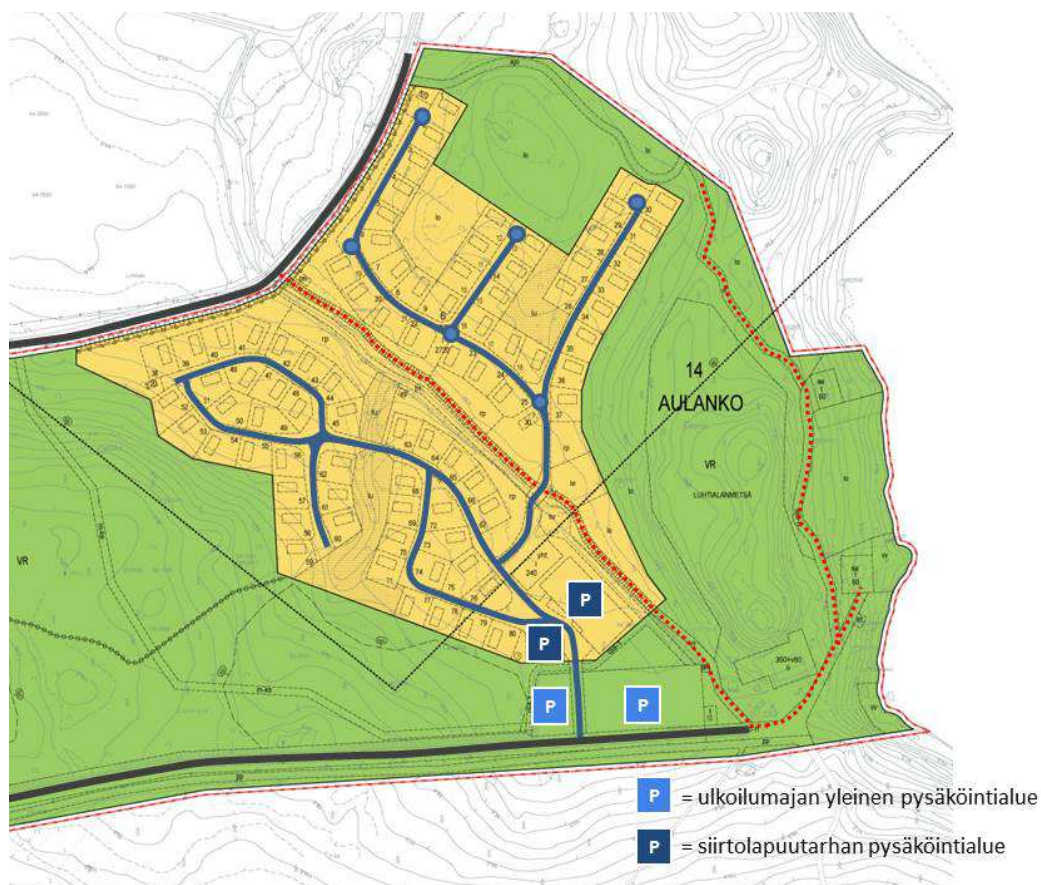
3. YHTEISKÄYTTÖISET RAKENNUKSET JA YLEISET ALUEET

Rakennuslupaa haettaessa on esitettävä koko RP -aluetta koskeva käyttösuunnitelma, missä osoitetaan alueen pysäköintijärjestelyt, kulkuyhteydet, muut pihajärjestelyt kuten leikki- ja oleskelualueet ja viljelypalstat, istutukset, jätehuoltojärjestelyt, kunnallistekniikka ja rakennusten sijoittelu ja käyttötarkoitus. Asemakaavan yhteydessä on esitetty yleispiirteinen havainnekuva koko alueesta, mutta sitä tulee tarkentaa vielä rakennuslupavaiheessa.

RP-alueella olevia puustoisia metsäsaarekkeita (kaavamerkinnät lu, lo) puutarhamökkipalstojen välissä ja alueen eteläkärjessä ei saa käyttää varastointiin tai muuten vaurioittaa rakentamisen aikana. Mahdollisissa metsäisten alueiden myöhemmissä täydennysistutuksissa pitäydytään metsätyyppiin sopivissa luonnonlajeissa.

3.1 Kulkuväylät ja pysäköinti

Kulkuväylät ja pysäköintialueet toteutetaan kivituhkapintaisina. Kantavuudeltaan niiden tulee olla pelastusteiksi soveltuvia. Kulkuväyliä tai pysäköintialueita ei saa asfaloita. Kulkuväylät on linjattu kapeiksi ja niitä ei rakennusten valmistumisen jälkeen saa käyttää ajoneuvoliikenteeseen muuten kuin huoltoajoon. Ajoneuvojen pysäköinti ja säilyttäminen palstoilla on kielletty.

Kuva 3. RP-alueen liikenne; ajoväylät ja niihin liittyvät kääntopaikat, pysäköintialueet (P) ja yleiset jalankulun ja pyöräilyn reitit (punaisella).

Pysäköinti tapahtuu keskitetysti RP-alueen eteläosassa. Autopaikkoja on varattu yksi kutakin mökkipalstaa kohden. Pysäköintipaikalle ei saa rakentaa autokatoksia. Pysäköintipaikan yhteyteen on istutettava puita ja pensaita. Istutuksilla pysäköintialue erotetaan pihan muista toiminnoista ja jaetaan noin 20 autopaikkaa käsittäviin osiin. Laajoja yhtenäisiä pensasmassoja tulee välttää ja kasvillisuus tulee istuttaa pieniksi saarekkeiksi. Istutusryhmiin voidaan liittää myös matalia puuaitoja, joissa käytetään samaa aitamallia kuin mökkipalstojen rajoilla (esitetty jäljempänä). Suositeltavia lajeja on mainittu jäljempänä kappaleessa 4.2.

3.2 Yhteiset piha-alueet

Siirtolapuutarha-alueen (RP) läpi on osoitettu yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varattu alueen osa, joka toteutetaan 2,5 – 3 m leveänä valaistuna väylänä, maaston muotoja noudattaen, ilman selkeitä kuivatusojia. Siirtolapuutarhan yhteisille alueille saa toteuttaa myös muita jalankulkuyhteyksiä. Pintamateriaalina käytetään kivituhkaa tai soraa. Oleskelualueiden ja reittien pinnoituksessa tai rajauksessa voidaan käyttää myös luonnonkiveä, pienikokoista betonikiveä tai puuta vähäisessä määrin.

Leikkipaikat

Siirtolapuutarhan yhteinen leikkipaikka sijoittuu alueen keskivaiheille metsän reunaan. Leikkialue on aidattava avo-ojan puolelta samanlaisella matalalla puuaidalla kuin mitä käytetään mökkipalstojen kulkuväylien puoleisilla rajoilla.

Leikkipaikat suunnitellaan niistä erikseen annettujen suunnitteluohjeiden mukaan (RT-ohjekortti; Ulkoleikkipaikat).

Viljelypalstat (rp)

Puutarhamökkipalstojen ulkopuolisilla viljelypalstoilla (rp) voidaan viljellä erilaisia hyötykasveja. Palstojen väliset kulkuväylät toteutetaan kapeina polkuina (leveys enintään 1 m). Viljelypalstojen yhteyteen on sijoitettava kullekin palstakokonaisuudelle oma yhteinen lehtikomposti puutarhajätteille. Palstojen tulee olla hoidetun näköisiä koko kasvukauden ajan eikä kasvillisuus saa levitä naapuripalstalle tai palstojen ulkopuolelle.

Hulevedet

Siirtolapuutarha-alueen luonteeseen sopii hyvin luonnonmukainen hulevesien käsittely alueen sisällä. Hulevesiä voidaan hyödyntää puutarhojen kastelussa. Palstojen rajoille tehdään painanteet hulevesien hallintaa varten.

Viherkatot viivyttävät vesien valuntaa ympäristöön. Viherkatto sitoo jopa 50 - 75 % sadevedestä ja haihduttaa sen takaisin ilmaan, jolloin hulevedet eivät rasita viemärijärjestelmiä tai avo-oja.

Alueen keskellä olevasta avo-ojasta on mahdollista muodostaa kasvillisuudeltaan ja eläimistöltään monipuolinen. Ojauoma siistitään loivarinteiseksi ja siihen voidaan lisätä mutkittelua. Allasmaisen osan rantakasvillisuutta ja vesitilaa voidaan tukea padottamalla.

Aitaaminen ja istutukset

Asemakaavan yleismääräyksen mukaisesti RP -alueella rakentamattomaksi jäävät alueen osat, joita ei käytetä pysäköintiin, kulkuväylinä tai viljelykseen, on istutettava tai pidettävä luonnonmukaisina siistissä kunnossa.

RP-alueelle on Aulangon-Heikkiläntien varteen istutettava lehtipuurivi, jotta siirtolapuutarha-alueen luoteisrajasta tulee siisti ja alue rajautuu selkeästi avoimen maisematilan suuntaan. Istutettavassa puuistutuksessa käytetään metsävaahteraa (*Acer platanoides*), vuorijalavaa (*Ulmus glabra*) tai tervaleppää (*Alnus glutinosa*). Rivistö voidaan toteuttaa myös monilajisena, sekoittaen em. lajeja muutaman puun ryhminä. Rivin ei tarvitse olla täysin yhtenäinen, vaan siihen voi jäädä aukkoisuutta esim. lajin vaihdoksen kohtiin.

Yhteiskäyttöisillä alueilla voidaan käyttää puu-/pensasaitoja tai näiden yhdistelmiä erottamaan eri toimintoja toisistaan tai ohjaamaan kulkua. Siirtolapuutarha-alueelle on kulkuväyliä, pysäköintipaikkojen sekä leikki- ja oleskelutilan ja yleiseen jalankulkuun varatun alueen osan varsille istutettava puita ja pensaita. Näistä muodostetaan istutusryhmiä rytmittämään näkymiä. Laajoja yhtenäisiä pensasmassoja tulee välttää ja kasvillisuus tulee istuttaa pieniksi saarekkeiksi.

Istutusryhmiin voidaan liittää myös matalia puuaitoja, joissa käytetään samaa aitamallia kuin mökkipalstojen rajoilla (esitetty jäljempänä).

Yleisillä alueilla käytetään samoja kukkivia ja marjovia koristepuita ja pensaita, mitä voidaan käyttää mökkipalstojen istutuksissa (lajiesimerkkejä esitetty jäljempänä). Huomiota tulee kiinnittää myös kasvien näyttävään syysväritykseen. Katoksia ym. huoltorakenteita suositellaan verhoiltavan köynnöksin (villiviinit, kärhöt, köynnösruusut ym.).

Avo-oja on alueen keskeinen luonnonmukainen pintavesiaihe. Nykyistä kasvustoa harvennetaan ja hoidetaan puusto- ja pensasryhmiksi siten, että näkymät säilyvät. Ojanvarteen voidaan istuttaa täydennykseksi ryhmiin esim. tervaleppää ja jalavia sekä luonnonvaraisia rantaperennoja, kuten rantakukka, ranta-alpi, iiris, päivänkakkara, ahdekaunokki jne.

Yleisillä alueilla tulee huomioida alueiden siisteys ja hoito, myös rakentamisen vaihteellisuuden aikana. Laajat yhtenäiset alueet, joihin kohdistuu toiminnallisia tai kulutuspaineita, tulee nurmettaa kulutuksen kestäväksi. Alueille, joille ei kohdistu kulutuspaineita, suositellaan kylvettäväksi luonnonkukkaniittymäistä kasvillisuutta. Pensaikkoisen avo-ojan läheisyyteen jätetään noin 500 m² suuruinen alue, jota hoidetaan mm. pikkulepinkäiselle soveltuvasti niittynä.

Haitallisia vieraslajeja (kurturuusu *Rosa rugosa*, lupiini *Lupinus polyphyllus*, jättipalsami *Impatiens glandulifera* ja jättiputki *Heracleum persicum* coll.) tulee torjua aktiivisesti ja niiden leviäminen ympäröiville alueille tulee estää.

Valaistus

Yleisten alueiden valaistuksessa tulee olla maltillinen ja välttää hajavaloa sekä häikäisyä, koska ympäröivät metsät ovat lepakoiden elinpiiriä.

Jätehuolto

Puutarhamökkien ja yhteistilojen talousjätteet kerätään keskitetysti pysäköintialueen läheisyyteen sijoitettaviin syväkeräysastioihin (esim. Molok tai vastaavaa).

Siirtolapuutarha-alueelle tulee varata tila väliaikaisen ja irrallisen siirtolavan sijoittamiseen oksien ja muiden isompien puutarhajätteiden keruuta ja poiskuljetusta varten. Oksia suositellaan haketettavan alueella istutusten katteeksi. Muu puutarhajäte kompostoidaan mökkipalstoilla ja palstaviljelyalueiden yhteydessä olevissa lehtikomposteissa.

Katot

RP-alueelle toteutettavissa yhteiskäyttöisissä rakennuksissa käytetään kattomuotona harja- eli satulakattoja tai kapearunkoisissa (runkosyvyys enintään 4 m) rakennuksissa yksilappeista pulpettikattoja. Harjakaton kattokulma on 1:3 - 1:2,5 (18° - 22°) ja lapekaton kattokulma on 1:4 (14 °). Lapekaton suunta on kulkuväylän suunnasta katsoen nouseva tai mökkipalstojen läheisyydessä samansuuntaisesti nouseva kuin mökkien katot.

Rakennuksissa voidaan käyttää joko maksaruohokattoja tai sileää huopakattoja (ei palahuopaa). Aulangon ulkoilumajassa ja sen laajennuksessa ja varastorakennuksessa käytetään tiilikatetta nykyisen rakennuksen tapaan.

Kaikkien rakennusten räystäät rakennetaan avoräystäinä.

Materiaalit ja -värit

RP-alueelle toteutettavien yhteiskäyttöisten rakennusten tulee olla rankarakenteisia ja puuverhottuja lukuun ottamatta mahdollisia kasvihuoneita. Hirttä tai kevythirttä ei tule käyttää rakennusmateriaalina. Julkisivuissa käytetään peittomaalattua vaaka-/pystysuuntaista ulkoverhouslautaa. Voimakkaita nurkkalaudoituksia tai muita reunalistoituksia ei sallita.

Julkisivuväreinä käytetään harmaata tai murrettuja luonnonläheisiä sävyjä sinisestä, punaisesta, keltaisesta tai vihreästä (värimallit jäljempänä luvussa 4). Kirkkaita pastellisävyjä ei sallita.

Sokkeli maalataan sementinharmaaksi.

Rakennusten listoitukset ovat yksinkertaisia ja niukkoja. Ikkunoiden karmi, puitteet ja vuorilistat eivät saa kaikki olla valkoisia. Karmi ja/tai kapea vuorilista maalataan tummemmaksi (ns. tehosteväri) kuin puitteet, jolloin ikkunat eivät muodostu massiivisiksi. Leveitä vuorilautoja tai irrallisia ristikoita ei saa käyttää. Tavoitteena on moderni ilme.

4. MÖKKIPALSTOJEN SUUNNITTELU

Mökkipalstalle saa sijoittaa enintään kolme rakennusta. Palstoille sijoittuvien mökkien suurin sallittu yhteenlaskettu kerrosala on 2 720 k-m².

Tyypimökin kerrosala saa olla enintään 34 k-m². Rakennusoikeuden lisäksi palstalle saa rakentaa erilliset kevytrakenteiset enintään 6 m² kokoisen vajan ja enintään 8 m² kokoisen pergolan/huvimajan rakennusalan ulkopuolelle. Huvimajaan/pergolaan ei saa sijoittaa kiinteää tulisijaa. Mökin yhteyteen saa rakentaa enintään 8 m² pation/terassin, joka saa olla enintään 0,30 m korkeudella maanpinnan tasosta. Tyypimökkiin ei saa rakentaa kellarikerrosta.

Mahdollisesti palstalle sijoitettavaa kasvihuonetta saa käyttää ainoastaan kasvien kasvatukseen, sitä ei saa käyttää esimerkiksi varastona.

Telttakankaisia katoksia/vajoja saa pystyttää vain väliaikaisesti.

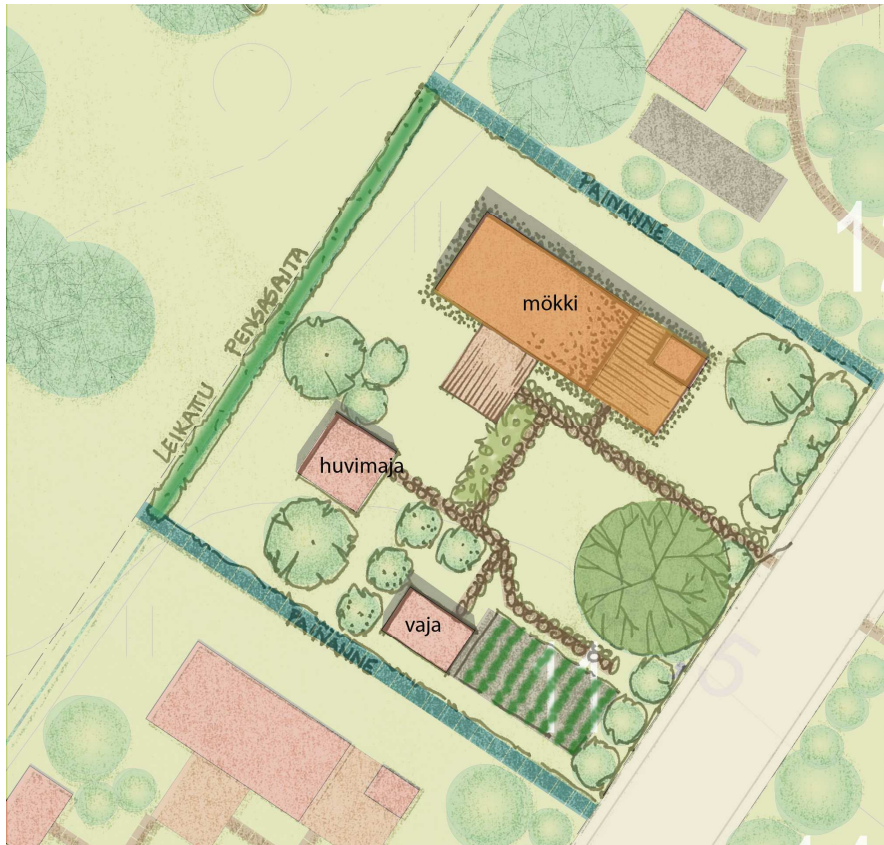
Kuva 5. Esimerkkejä palstojen piharatkaisusta. Vaja on sijoitettu kasvimaan lähelle. Huvimaja rajaa oleskelupihaa päärakennuksen kanssa. Palstaryhmien ulkoreunoja kiertää leikattu pensasaita. Katualueen suuntaan palstoja rajataan puuaidalla ja siihen liittyvillä istutuksilla.

4.1 Rakennusten sijoittelu ja ulkomuoto

Rakennusten sijoittelu

Siirtolapuutarhamökki sijoitetaan asemakaavan mukaiselle rakennusalueelle. Sijoittelussa on huomioitu yhtenäinen ilme kulkuväylien suuntaan ja suojaisien piha-alueiden muodostuminen.

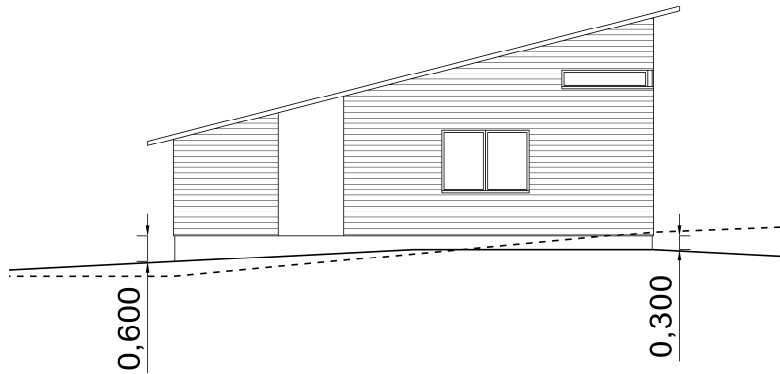
Kevytrakenteisen vajan tai kasvihuoneen ja huvimajan/pergolan saa sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle. Kattamaton matala terassi voi ylittää rakennusalan rajan. Rakennusten sijoittelussa tulee huomioida voimassa olevat paloturvallisuusmääräykset ja -ohjeet.

Kuva 6. Esimerkki mökkipalstan pihatilanjäsentelystä.

Rakennusten sokkelin ja maanpinnan leikkauskohdat tulee määrittää siten, että maansiirtotoimet (täyttö ja leikkaus) jäävät mahdollisimman vähäisiksi ja sokkeli matalaksi, kuitenkin vähintään 300 mm korkuiseksi. Ylikorkeita sokkeleita on vältettävä. Kellarikerrosten rakentaminen on kielletty.

Kuva 7. Periaatekuva sokkelin korkeudesta.

Korkeus ja kerrosluku

Siirtolapuutarha-alueella suurin sallittu kerrosluku on yksi (I). Mökissä saa olla lisäksi matala makuuparvi (korkeus alle 160 cm).

Puutarhamökin räystäskorkeus (julkisivupinnan ja vesikaton leikkauspiste) saa olla enintään 5,3 metriä lapekaton korkeammalla puolella.

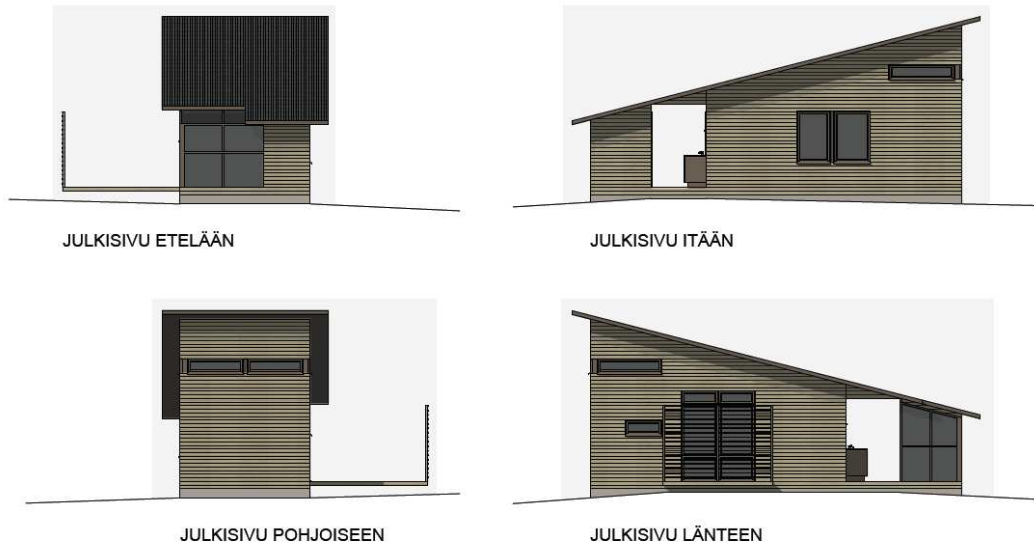
Muiden rakennusten tulee olla päärakennukselle alisteisia. Niiden korkeus saa olla ylimmillään 280 cm maanpinnasta.

Katot

Rakennuksissa käytetään kattomuotona yksilappeista pulpettikattoa. Puutarhamökin kattokulma on 1:4 (14 °). Lappeen suunta on kulkuväylän suunnasta katsoen tontin sisäosiin päin nouseva. Talousrakennusten kattokulma saa olla päärakennusta loivempi (1:6...1:8). Talousrakennusten ja muiden rakennelmien tulee olla luonteeltaan päärakennukselle alisteisia.

Rakennuksissa käytetään maksaruoho/sammalkattoa tai sileää huopakattoa (ei palahuopaa). Yhtenäisen kattomaiseman muodostamiseksi päärakennuksissa suositellaan ensisijaisesti käytettäväksi maksaruoho/sammalkattoa. Mökkien pulpettikatot ovat näkyvä osa muodostuvaa kaupunki-/taajamakuvaa. Yhtenäiset viherkatot muodostaisivat alueelle tunnistettavaa identiteettiä ja neljä kertaa vuodessa vaihtuva 'maisemataulu' auttaa rakennusten sulautumisessa ympäristöön. Kattokasvillisuus parantaa luonnon monimuotoisuutta sekä helpottaa alueen hulevesien hallintaa. Kattokasvillisuuden avulla voidaan viivyttää ja samalla haihduttaa jopa 50 % sademäärästä. Oikein toteutettu viherkatto eristää ja suojaa kattorakennetta ilmaston ääriolosuhteilta sekä tasaa lämpötilojen vaihtelua mökissä. Erilaiset maksaruohot ja sammaleet soveltuvat hyvin viherkattoille, koska niiden juuret ovat pienet ja matalat ja ne kestävät hyvin kuivuutta. Valmiiden maksaruoho-/sammalmattojen paksuus on noin 30 mm ja niiden toimittajia löytyy useita. Ohjeita viherkattojen suunnitteluun, kasvien valintaan ja rakentamiseen annetaan rakennustietokortissa RT 85-10709.

Kaikkien rakennusten räystäät rakennetaan avoräystäinä.

Laine Niemi Nordenswan Okko
Hallituskatu 19 13100 HÄMEENLINNA
puh. (03) 6759 727
e-mail: etunimi.sukunimi@rco.fi

TEIJO-TALOT SIIRTOLAPUUTARHAMÖKKI
VÄRILLISET JULKISIVUT 1:100

15.05.2013

Kuva 8. Siirtolapuutarhan tyypimökin julkisivut (Arkkitehtitoimisto RCo Oy).

Materiaalit ja -värit

Rakennusten on oltava rankarakenteisia ja puuverhottuja lukuun ottamatta kasvihuoneita. Hirttä tai kevythirttä ei saa käyttää rakennusmateriaalina. Julkisivuissa käytetään peittomaalattua vaakasuuntaista ulkoverhouslautaa. Voimakkaita nurkkalaudoituksia tai muita reunalistoituksia ei sallita.

Julkisivuväreinä käytetään harmaata tai murrettuja luonnonläheisiä sävyjä sinisestä, punaisesta, keltaisesta tai vihreästä (värimallit seuraavalla sivulla). Kirkkaita pastellisävyjä ei sallita.

Sokkeli maalataan sementinharmaaksi.

AULANGON RUUSUTARHA RYHMÄPUUTARHA
TEIJO-TALOT HäME

MÖKIN SEINÄVÄRIEN VÄRIVAIHTOEHDOT

N:o	VÄRIN N:o	VÄRIMALLI
1.	Tikkurila 2688 (Sariola)	
2.	Tikkurila 2672 (Mielikki)	
3.	Tikkurila 2678 (Suvetar)	
4.	Tikkurila 2683 (Vuoksi)	
5.	Tikkurila 2667 (Lokka)	

Arkkititehtimisto Rco Oy
Hallituskatu 19, 13100 Hämeenlinna

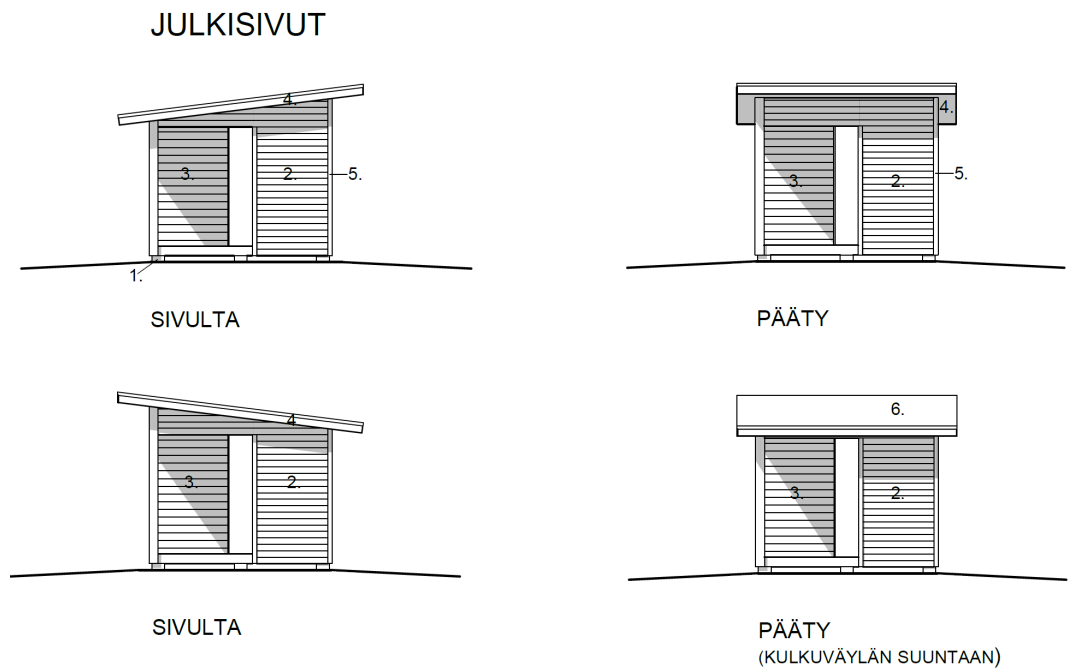
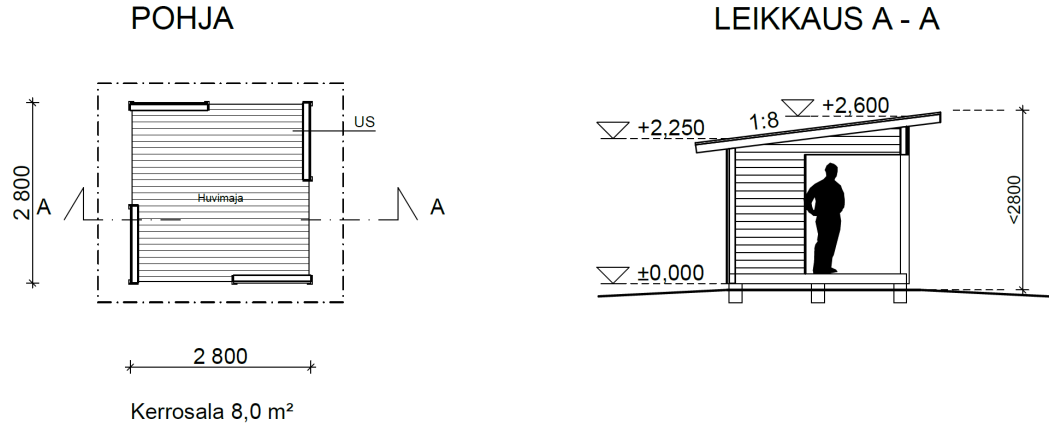
Varastot, kuistit, terassit, kasvihuoneet ja pergolat

Rakennusten on oltava rankarakenteisia ja puuverhottuja lukuun ottamatta kasvihuoneita. Hirttä tai kevythirttä ei saa käyttää rakennusmateriaalina. Talousrakennusten julkisivut ovat peittomaalattua vaakalaudoitusta tai pysty-laudoitusta. Voimakkaita nurkkalaudoituksia tai muita reunalistoituksia ei sallita. Väriykseltään talousrakennukset voivat olla päärakennuksen värisiä tai harmaita.

Matalat terassit eivät tarvitse aitoja tai kaiteita. Mikäli kaiteita halutaan rakentaa, tulee niiden olla muotokieleltään yksinkertaisia, joko pysty-/vaakarimoja tai -laudoituksia, jotka ovat osin läpinäkyviä (ei umpilaudoituksia). Näkösuojaksi voidaan toteuttaa myös pergolarakenteita tai pensasistutuksia. Kaiteissa,

pergoloissa ja muissa yksityiskohdissa voidaan käyttää samaa tehosteväriä kuin ikkunoiden karmeissa ja/tai kapeissa vuorilaudoissa.

Pihapiirin rakennuksia ei saa yhdistää toisiinsa katteilla tai valokatteilla.

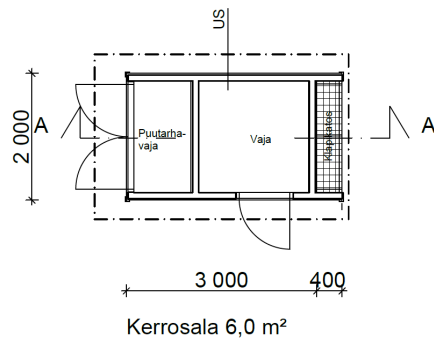
JULKISIVUMATERIAALIT:

1. BETONIPILARI	HARMAA
2. VAAKAPANEELI, PEITTOMAALATTU	HARMAA
3. VAAKAPANEELI (SISÄPUOLELLA), PEITTOMAALATTU	VALKOINEN
4. RÄYSTÄSLAUDAT, PEITTOMAALATTU	VALKOINEN
5. NURKKALISTAT, PEITTOMAALATTU	HARMAA
6. HUOPAKATE TAI VIHHERKATTO	TUMMAN HARMAA TAI MAKSARUOHO

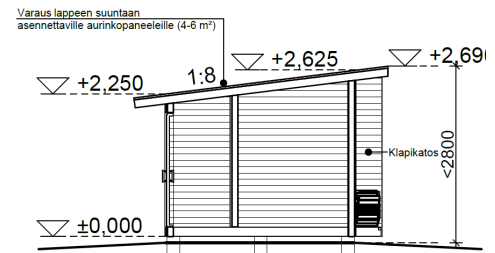
Kuva 9. Huvimaja (Arkkitehtitoimisto RCo Oy).

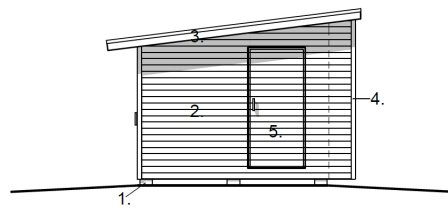
POHJA

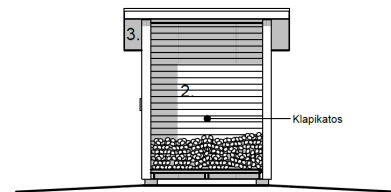
LEIKKAUS A - A

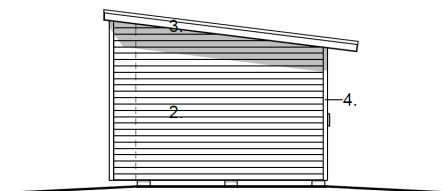
JULKISIVUT

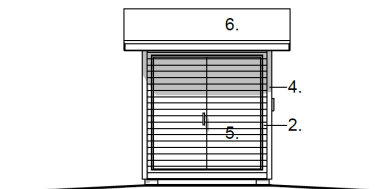
SIVULTA

PÄÄTY

SIVULTA

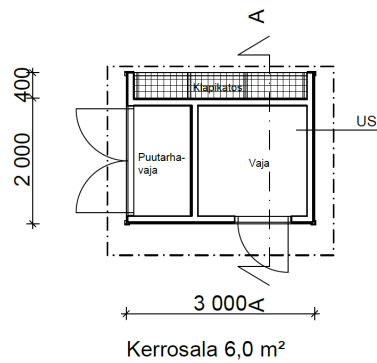
PÄÄTY
(KULKUVÄYLÄN SUUNTAAN)

JULKISIVUMATERIAALIT:

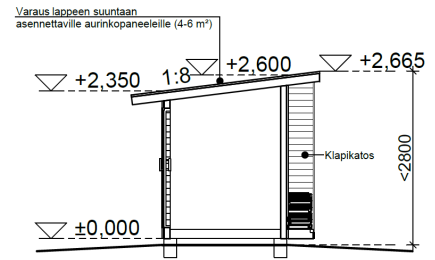
1. BETONIPILARI	HARMAA
2. VAAKAPANEELI, PEITTOMAALATTU	HARMAA
3. RÄYSTÄSLAUDAT, PEITTOMAALATTU	VALKOINEN
4. NURKKALISTAT, PEITTOMAALATTU	HARMAA
5. ULKO-OVET, PEITTOMAALATTU PANEELI	HARMAA
6. HUOPAKATE TAI VIHHERKATTO	TUMMAN HARMAA TAI MAKSARUOHO

Kuva 10. Vajamalli 1 (Arkkitehtitoimisto RCo Oy).

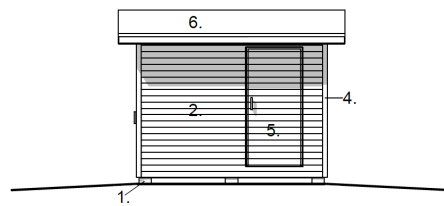
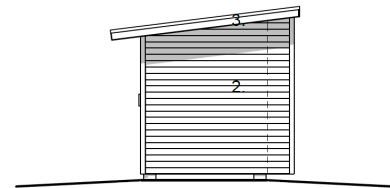
POHJA

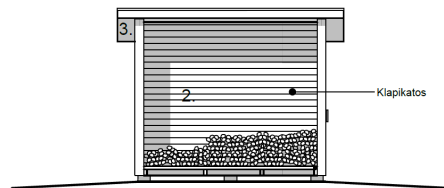
LEIKKAUS A - A

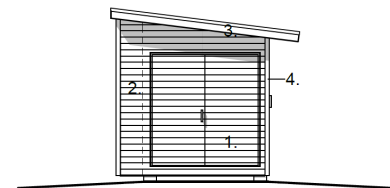
JULKISIVUT

SIVULTA
(KULKUVÄYLÄN SUUNTAAN)

PÄÄTY

SIVULTA

PÄÄTY

JULKISIVUMATERIAALIT:

1. BETONIPILARI
2. VAAKAPANEELI, PEITTOMAAALATTU
3. RÄYSTÄSLAUDAT, PEITTOMAAALATTU
4. NURKKALISTAT, PEITTOMAAALATTU
5. ULKO-OVET, PEITTOMAAALATTU PANEELI
6. HUOPAKATE TAI VIHHERKATTO

- HARMAA
HARMAA
VALKOINEN
HARMAA
HARMAA
TUMMAN HARMAA
TAI MAKSARUOHO

Kuva 11. Vajamalli 2 (Arkkitehtitoimisto RCo Oy).

Täydentävät rakennusosat; Ikkunat ja ovet, tekniset laitteet

Rakennusten listoitukset ovat yksinkertaisia ja niukkoja. Ikkunoiden karmi, puitteet ja vuorilistat eivät saa kaikki olla valkoisia. Karmi ja/tai kapea vuorilista maalataan tummemmaksi (ns. tehosteväri) kuin puitteet, jolloin ikkunat eivät muodostu massiivisiksi. Leveitä vuorilautoja tai irrallisia ristikoita ei saa käyttää. Tavoitteena on moderni ilme.

Ikkunoiden ja lasiovien suojaksi voi asentaa julkisivuun sopeutuvat suojaluukut tai liukuovet. Ne antavat suojaa erityisesti talvella, mökin ollessa vain kesäkäytössä.

Siirtolapuutarhamökin korkealle julkisivulle saa rakentaa ulkoseinään kiinni ns. puutarhan hoitoa palvelevan kylmän tarvikevaraston (komero), jonka syvyys saa olla enintään 50 cm. Tarvikevarasto on verhoiltava julkisivumateriaalilla ja maalattava julkisivun väriseksi.

Siirtolapuutarhamökkeihin on mahdollista rakentaa suihku. Mökissä tulee olla vesi-wc, kompostoiva kuivakäymälä tai kemiallinen käymälä. Mökkiin saa sijoittaa tulisijan. Mökkipalstoille ei saa sijoittaa kylpytynnyreitä.

Ilmalämpöpumppu on suojattava puisella suojaritilällä. Suojaritilä ja ilmalämpöpumppuun liittyvät julkisivuun sijoitettavat putkistot on maalattava julkisivun väriseksi.

Auringon lämmittävää vaikutusta voidaan hyödyntää suuntaamalla oleskelutilat aurinkoon ja suojaamalla pihan oleskelualueet pohjoistuulilta. Aurinkoenergialla voidaan lämmittää talousvettä, jolloin tarvittava keräilypinta-ala on noin 4-6 m². Paneelit voidaan sijoittaa talousrakennuksen katolle katon lappeen suuntaisesti (ei erillisillä jaloilla seisovia malleja) tai seiniin riippuen laitevalmistajan ohjeista. Tyhjiöputkikeräimillä teho ei ole niin paljon riippuvainen säteilyn tulosuunnasta kuin tasokeräimillä.

4.2 Piha-alueet

Puutarhanhoito on keskeinen osa siirtolapuutarhan toimintaa. Puutarhapalstojen hoidetuilla piha-alueilla on vielä suurempi merkitys alueen yleisilmeelle kuin rakennuksilla. Näiden ohjeiden tarkoituksena on muodostaa alueelle siirtolapuutarhamainen yleisilme sekä suosia kestävien, kotimaisten ja luontevien puutarhakasvien käyttöä ja rajoittaa lähinnä vieraamman lajiston sekä erikoismuotojen käyttämistä. Erikoismuodoilla tarkoitetaan lähinnä puutarhakasvien puna-, kirjava-, laikku tai hopealehtisiä muunnoksia sekä pylvä- ja riippamuotoja. Havupuita tulee käyttää harkitusti niiden varjostuksen takia.

Kasvillisuuden valinnassa tulee muistaa palstojen pieni koko, minkä johdosta kookkaaksi kasvavien, varjostavien puiden istuttaminen ei ole sallittua. Pensasistutuksissa tulee välttää laajoja massaistutuksia ja pitäytyä mieluummin erillispensasistutuksissa ja pienissä ryhmissä. Kasveja valittaessa tulee

ensisijaisesti käyttää kotimaista alkuperää olevia kestäviä lajeja (esim. Fin-E tai KesKas tunnuksella varustettuja), jotka menestyvät ilman erityisiä suojaustoimenpiteitä myös talviaikana.

Pihan korkeustasot

Maanpinnan luonnollista korkeutta ei saa oleellisesti muuttaa. Maasto on loivapiirteistä ja sen muotoilussa tulee välttää tarpeettomia täyttöjä ja leikkauksia. Mökkipalstat ovat pinta-alaltaan noin 400 m²:ä, joten laajat maastomuokkaukset eivät ole luontevia pienellä mökkipalstalla. Rakennusten korkeusasemaa määritettäessä tulee huomioida läheisten reittien pinnan korkeudet, naapuripalstojen korkeudet sekä viemärien liittymäkorkeudet. Muutettu maasto tulee liittää koskemattomaan maastoon luontevasti ilman jyrkkää luiskaamista tai porrastuksia. Piha-alueiden pinnat muotoillaan siten, että pintavedet ohjataan rakennuksesta poispäin taitteiden kautta palstojen välisiin painanteisiin. Vesiä ei saa ohjata naapuripalstoille.

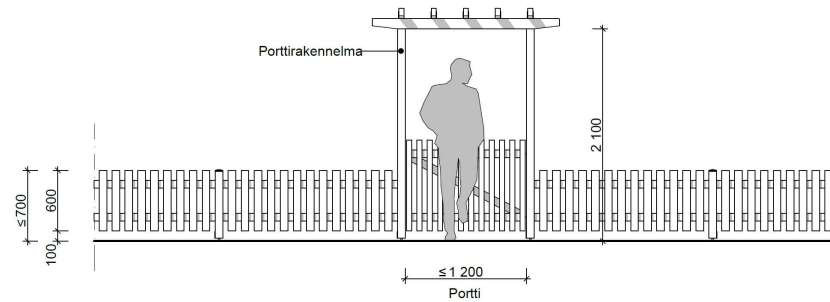
Liittyminen ympäröivään maastoon saumattomasti ja luontevasti on erityisen tärkeää reunastaan luonnontilaisiin metsikköalueisiin sijoittuvissa palstoissa.

Käyttökelpoisen maa-aineksen talteenottoa rakentamispajoilta ja hyödyntämistä piha-alueilla suositellaan.

Aitaaminen

Siirtolapuutarhan kulkuväylien puoleisille mökkipalstojen rajoille tulee rakentaa matalat puuaidat (korkeus enintään 70 cm), jotka maalataan harmaiksi. Aitaan saa tehdä palstaa kohden yhden portin, jonka leveys on enintään 1,2 m. Porttiin voi tehdä joko rakenteellisen tai kasvillisuudesta muodostuvan porttikaaren. Koko alueella käytetään samaa aitamallia. Aidan tontin puoleiselle osalle tulee lisäksi istuttaa pensasaita tai pensasryhmiä, jotka kaartuessaan aidan ylle pehmentävät puuaidan sopeutumista maastoon. Aidan (sekä rakennetun että kasvillisuusaidan) tulee sijaita kokonaan palstan rajojen sisäpuolella.

JULKISIVUOTE EDESTÄ 1:50

AULANGON RUUSUTARHA, SIIRTOLAPUUTARHA
AITAPIIRUSTUS

LUONNOSPIIRUSTUS 1:50 / 1:20
14.03.2014

Kuva 12. Aitamalli (Arkkitehtitoimisto RCo Oy).

Puutarhapalstojen väliselle rajalle tulee jättää 0,60 m leveä painanne huoltoa ja hulevesien hallintaa varten (kummallekin palstalle siis 0,30 m). Naapureiden tulee yhdessä pitää huoltokäytävä kulkukelpoisena, eikä sitä saa edes väliaikaisesti tukkia. Huoltokäytävää reunustavat istutukset tulee sijoittaa palstoilla siten, että täysikasvuinen kasvusto pysyy palstan sisällä ja em. vapaa vähimmäisleveys säilyy.

Virkistysalueita, pysäköimispaikkoja tai muita yleisiä alueita vasten oleville mökkipalstojen rajoille istutetaan leikattavaa pensasaitaa, jotta alueen rajautuminen virkistysalueisiin olisi täsmällistä.

Puu- ja pensasaidan lisäksi palstan saa suojata kevyellä verkkoaidalla, joka sulautuu väritykseltään pensasaidan sisälle. Verkkoaita ei saa kuitenkaan olla ainoa aita mökkipalstan ympärillä.

Pensasaidassa suositeltavia lajeja, leikattavat aidat:

- Aitaorapihlaja (*Crataegus grayana*), Isotuomipihlaja (*Amelanchier spicata*), Kiiltotuhkapensas (*Cotoneaster lucidus*), Taikinamarja (*Ribes alpinum*), pihasyreeni (*Syringa vulgaris*), unkarinsyreeni (*Syringa josikaea*), koivuangervo (*Spiraea betulifolia*), koriste- ja marja-aronia (*Aronia Prunifolia* ssp.).

Vapaasti kasvavat aidanteet ja pensasryhmät: katso kohdasta 'Muut istutukset'

- Myös marjapensaita kannattaa käyttää aidanteissa.

Muut istutukset

Mökkipalstan pihan pinta-alasta 2/3 tulee olla viljeltyä tai istutettua aluetta. Jokaiselle puutarhapalstalle on istutettava vähintään yksi hedelmäpuu, vähintään kolme marjapensasta ja lisäksi kukkivia pensaita tai perennoja. Lisäksi palstalle voidaan istuttaa hyötykasveja ja perustaa kasvimaata. Kasvillisuus ei saa levitä palstan ulkopuolelle.

Istutettavien hedelmäpuiden tulee sijaita riittävän etäällä palstan reunasta, jotta ne eivät varjosta naapurialuetta eikä niiden oksisto kasvaessaan ulotu naapurin puolelle. Puun latvus ei saa ylittää mökin harjakorkeutta. Luonnonvaraisten suurten puiden kasvattaminen on kiellettyä.

Erityisesti kulkuväylien suuntaan piha-alueiden ilmeen tulisi olla rehevä ja vihreä, jotta alueesta kokonaisuudessaan muodostuisi puutarhamainen. Rehevä vaikutelma korostuu, mikäli kulkuväylien suuntaan istutetaan monen korkuisia kasveja. Kasvillisuuden tulee olla hoidetun näköistä koko kasvukauden ajan ja hoitajan tulee huolehtia siitä, että kasvintuhoojat, kuten lehtokotilot ja siruetanat, eivät leviä siirtolapuutarha-alueelle tai sen välityksellä.

Suositteluvia puita:

- Hedelmäpuut, kuten omena- ja luomupuut (huom. hillittykasvuiset lajikkeet) sekä kirsikat ja päärynäpuut.
- Pienet koristepuut, esim. mongolian vaahtera (*Acer ginnala*), tuomipihlajista kasvatetut yksirunkoiset pikkupuut (*Amelanchier alnifolia*, *A. laevis*, *A. spicata*), marja-aroniasta kasvatettu yksirunkoinen pikkupuut (*Aronia* spp.), ruusu- ja helmiorapihlaja (*Crataegus x media* spp., *Crataegus x mordenensis* spp.), pilvi- ja rusokirsikka (*Prunus pensylvanica*, *P. sargentii*), pihlaja (*Sorbus* spp. ei kuitenkaan pylväs-, riippa-, tai erikoiset lehti-/värimuodot), syreenien yksirunkoiseksi kasvatetut lajikkeet (*Syringa* spp.).

Suosittelavia pensaita, yksittäispensaiksi, ryhmiksi tai vapaasti kasvaviksi pensasaidanteiksi:

- Kestävät, kotimaiset ja perinteiset omajuuriset pensasruusut, kuten juhannusruusu (*Rosa pimpinellifolia*), morsionruusu (*Rosa 'Juhannusmorsian'*), papulanruusu (*Rosa 'Papula'*), suviruusu (*Rosa 'Poppius'*) ja muut pimpinellifolia-ryhmän ruusut, valamonruusu ja muu *Rosa Francofurtana*-ryhmä, sekä *Rosa Gallica*-ryhmä. Myös Hansaruusu (*Rosa 'Hansa'*), jota ei saa sekoittaa yleisesti myös myynnissä olevaan kurturuusuun (*Rosa rugosa*).
- Kuusamat (*Lonicera* spp.), hortensiat (*Hydrangea* spp.), jasmikkeet (*Philadelphus* spp.), taikinamarja (*Ribes alpinum*), angervot kuten Norjanangervo (*Spiraea* spp., *Spiraea 'Grefsheim'*), lumimarja (*Symphoricarpos albus*), jalo-, piha ja puistosyreenit (*Syringa* spp.).
- Havupensaista esim. katajan pensasmaiset muodot (*Juniperus* spp.) ja vuorimänni (*Pinus mugo*, *P. mugo 'Pumilio'*).
- Marjakasvit, kuten herukat (*Ribes* spp.), karhunvatukka (*Rubus allegheniensis*), vadelma (*Rubus idaeus*).

Voimakkaan ja hallitsemattoman leviämisen, erikoisen ulkonäkönsä takia tai muusta syystä vältettäviä tai kokonaan kiellettyjä (K) lajeja:

- Pihlaja-angervo (*Sorbaria sorbifolia*), useimmat pajut (*Salix* spp.), kanukat (*Cornus* spp. K), happomarjat (*Berberis* spp. K), hernepensaat (*Caragana* spp.), mahonia (*Mahonia aquifolium*) ja puksipuu (*Buxus* spp.), kurturuusu (*Rosa rugosa*, K), pilari-, kartio-, timatti- ja pallotuijat (*Thuja* spp.).

Myös muiden kukkakasvien (perennat, kesäkukat) käyttöä suositellaan pihan koristeena. Perennoissa on vältettävä helposti ja aggressiivisesti ympäristöön leviäviä lajeja. Esimerkiksi piiskuissa, astereissa ja ruttojuurissa löytyy luontoon helposti levittäytyviä lajeja. Lupiinin (*Lupinus polyphyllus*) kasvattaminen, kasvijätteen käsittely ja kompostointi on kielletty.

Perustason käsittely; piha-alueet

Puutarhamökin reunoja kiertää sorastus tai singelikivi.

Hyvin perustettu nurmi toimii pihan oleskelutilan peruspintana. Muita mökkipalstoille sopivia pihamateriaaleja ovat kivituhka ja sora, luonnonkivi, pieninä alueina pienikokoisista betonikivistä tehty kiveys, liuskekiveys tai puu. Luonnonkiviä tai pienikokoisia betonikiviä voi käyttää myös kapeissa kulkuväylien ja istutusten reunakiveyksissä. Asfalttia tai paikalla valettua betonia tms. massapinnoitteita ei sallita.

Mikäli palstoille halutaan sijoittaa lipputanko, on sen oltava samankorkuinen ja se on sijoitettava samaan linjaan naapureiden lipputankojen kanssa, jotta lipputangoista muodostuu alueelle yhtenäinen rivistö. Lipputangon korkeus on noin kaksi kertaa mökin korkeus. Perussääntö on, että lipun tulisi näkyä päärakennuksen harjan yli myös tyynellä säällä.

Jätehuolto

Mökkipalstalla syntyvä viherjäte kompostoidaan omalla palstalla. Palstalle tulee sijoittaa puutarhajätteitä varten lehtikomposti ja puutarhajätettä ei saa viedä yhteisiin jätekeräyspisteisiin poikkeuksena erilliset risunkeräysajat. Puutarhajätteen läjittäminen oman palstan ulkopuolelle VR-alueelle on ehdottomasti kielletty.

Elintarvikejätteen kompostointi on sallittu ainoastaan tarkoitukseen sopivassa, lämpöeristetyssä ja eläimiltä suojatussa kompostointisäiliössä. Muutoin talousjätteet kerätään keskitetysti pysäköintialueiden läheisyyteen sijoitettavaan keräyspisteeseen.

Mahdollinen kompostoiva kuivakäymälä tai kemiallinen käymälä on sijoitettava mökkiin. Erillistä kuivakäymälärakennusta (ns. ulkokuuressa) ei saa rakentaa. Taaja-asutusalueella käymäläjätettä saa kompostoida ainoastaan lämpöeristetyssä ja haittaeläimiltä suojatussa kompostorissa. Kemiallista käymäläjätettä ei saa missään tapauksessa laittaa kompostiin, maahan eikä vesistöön. Kompostoinnissa ja jätehuollossa noudatetaan Hämeenlinnan kaupungin yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Pesu-/jätevesiä ei saa johtaa puhdistamattomina maastoon.